

SALUS ANSVAR. Catarina Andersson Forsman, Läkarförbundets VD och styrelseledamot i Salus Ansvar, öppnar för en utredning om vad som egentligen försiggått mellan moderbolag och livbolag i Salus Ansvar, så länge den betalas och beställs av bolaget självt. Dessutom ska Läkarförbundets ägande i Salus Ansvar avvecklas – på sikt.

Catarina Andersson Forsman om Salus Ansvar:

En typisk fråga man inte vill ärva som VD

Läkarförbundet är näst största ägare i börsnoterade finanskoncernen Salus Ansvar, som i sin tur äger Salus Ansvar Liv där många läkare pensions-sparar. Livbolaget håller på att avvecklas efter en katastrofal utveckling på senare år, och tidigare har det förekommit en del märkliga turer mellan moderbolaget och liv-

bolaget. Det har rests krav på någon form av utredning av vad som egentligen hänt och eventuellt ansvar, i stil med vad Skandias livbolag gjorde och som då ledde till att moderbolaget fick betala viss ersättning till livbolaget.

Hur motiverar du att Läkarförbundet äger aktier i Salus Ansvar?

– Under min tid har vi sålt

av en stor post aktier. Jag tycker inte att det är klokt att en fackförening sitter med i ett aktiebolag där man måste ta strategiska beslut. På lång sikt måste vi avveckla ett sådant här innehav. Läkarförbundet har sedan 2002 en policy att man inte ska vara stora aktieägare med strategiskt ansvar i börsnoterade bolag, men man måste hitta ett bra sätt att hantera det här på. Det är en långsiktig strategisk investering man gjort vid en viss tidpunkt. Jag tycker också det är viktigt att vi tar ett ansvar som ägare.

Varför har ni inte avvecklat ägandet hittills?

– Utifrån den historia som varit tycker vi att vi har ett ansvar att göra det så bra för våra medlemmar som möjligt.

Hur ska det ansvaret axlas konkret?

– Livbolaget har länge varit ett problem och vi har länge letat efter en bra lösning. Nu har vi äntligen hittat en genom att erbjuda försäkringstagarna en flytt till SEB Trygg Liv Nya, där de har en bra produkt i bland annat garantiförsäkringen. Sakkolaget är nu också avvecklat i och med att Cosa är sålt. När vi eventuellt minskar ytterligare på innehavet ska det vara vid en tidpunkt när bolaget mår så bra det bara kan göra. Just nu finns inga planer på att stiga av [ägandet]. Vi måste se att det blir bra för våra försäkringstagare innan

vi kan ändra strategi.

Men du sitter också i styrelsen för Salus Ansvar.

– Det är det som är den dubbla rollen för mig. Min roll i styrelsen är att se till att Salus Ansvar går så bra som möjligt, medan livbolaget är en egen enhet. Här har jag den splittrade rollen, som VD i ett fackförbund med medlemmar som är försäkringstagare i ett av dotterbolagen.

Varför sitter du i styrelsen?

– Som representant för den tidigare störste ägaren.

Vad gör dig lämpad att sitta i den styrelsen?

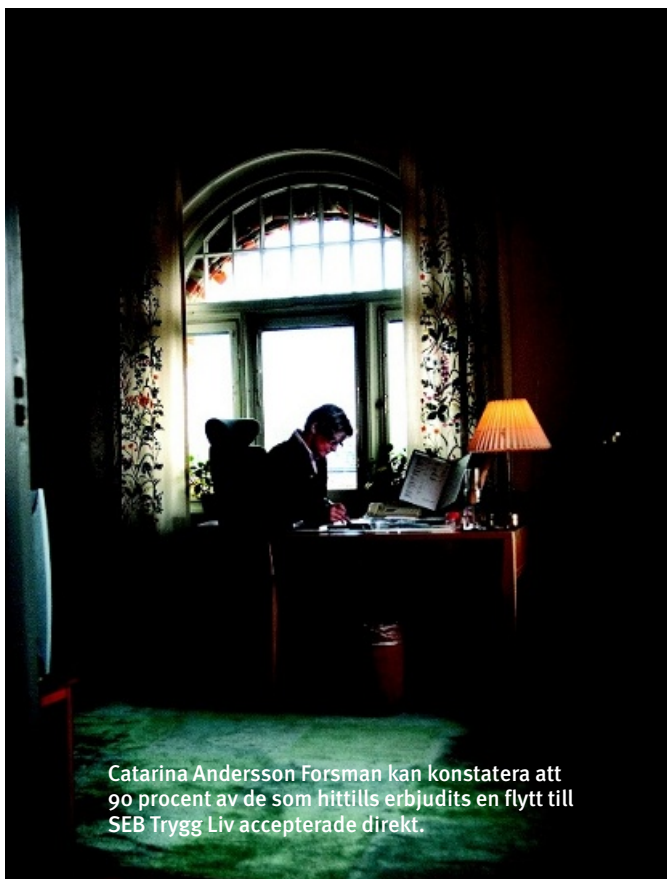
– Bolaget har en nisch som innebär att man skapar mervärde för organisationer. Jag representerar en av organisationerna och har sakkunskap om hur vi inom fackföreningen tycker och tänker

Är du nöjd med hur livbolagets styrelse ser ut?

– Det är en väldigt kompetent styrelse med duktiga ekonomer. Jag ser idag inget behov av någon förändring.

Hur ska ni ta ett ägaransvar framöver på ett sätt ni inte gjort tidigare?

– Det har skett förändringar i styrelsesammansättningen. Tidigare var det många läkare. Vi har också ändrat ledningsstrukturen. Vi hoppas att de här förändringarna gör att bolaget ska vara vitalt inför framtiden. Det har nu en mer renodlad idé. Tidigare var det ett alldeles för litet bolag. Konceptet nu ska vara att

Catarina Andersson Forsman kan konstatera att 90 procent av de som hittills erbjudits en flytt till SEB Trygg Liv accepterade direkt.

Läkarförbundets VD Catarina Andersson Forsman tycker att det kanske är läge att göra en utredning av turerna kring Salus Ansvar Liv. »Men det ska göras inom bolaget. Det ska inte bekostas av Sveriges läkarförbund«, säger hon.

man återförsäljer färdiga produkter, och där vet jag vad Läkarförbundets medlemmar vill ha, och då kan bolaget också utvecklas efter det.

Men det betyder ändå att man sitter på dubbla stolar. Som representant för kunder och ägare.

– Vi har en långsiktig strategi om att vi inte ska äga, men vi kan inte säga att år 200x ska förbundet inte vara ägare längre. Jag tror att vi ska profilera vårt kundkoncept tydligare mot Salus Ansvar, det är en bättre inriktning för en fackförening. Vi är inte affärsmän, vi är heller inte specialister i försäkringsbranschen.

Men ändå så finns ju frågan kvar. Vad är det som hindrar? Ni säger att ni inte ska äga, men säljer ändå inte.

– Just nu vill vi se att de affärer som är igång verkligen

fungerar, med SEB och annat.

Men för det måste man väl inte vara storägare i bolaget?

– Nej, det måste man inte vara, men vi har gjort det strategiska valet. Det kanske inte är rätt börstidpunkt just nu att sälja aktier heller.

Läkarförbundets centralstyrelse, där du är föredragande, har sagt nej till en motion till fullmäktige om att låta göra en oberoende granskning av turerna i Salus Ansvar Liv och förhållandena mellan livbolaget och moderbolaget. Varför då?

– Det vi gjort som ägare är att vi lämnat ansvarsfrihet i samband med bolagsstämmor, så juridiskt har vi sagt att det här är helt ok. Att då backa och säga att vi tycker inte det längre, vad skulle man åstadkomma med det? Då måste man kanske klandra tidigare

centralstyrelser som röstat på bolagsstämmor och varit delaktiga i besluten.

Skulle det vara ett problem?

– Man har haft interna revisorer och har haft Finansinspektionen där. Som jag ser det har man gjort väldigt dåliga affärer.

Men det finns ju även en hel del märkliga internaffärer och förhållanden mellan moderbolag och livbolag som knappast granskats?

– Om vi bestämmer oss för att göra en utredning så är det inte säkert att vi får allt material och annat. Ska man göra en utredning tycker jag att det är bolaget självt som ska göra den och inte Läkarförbundet.

Ni är ju näst största ägare och skulle kunna föreslå det och driva den frågan.

– Det här är något vi hela tiden tittar på. Ibland kan det ju

vara bra för ett företag att ta fram en vitbok över vad som hänt, och det är naturligtvis något man kan fundera över om det skulle vara för Salus Ansvar. Som jag ser det måste det ske inom bolaget om det ska bli en utredning.

Men ni är ju ägare. Om inte ni tar tag i det, vem ska då göra det?

– Det här diskuteras hela tiden i bolaget. Hur vi ska jobba och vilka utredningar vi ska göra. Detta är förstas en av de saker vi måste fundera över som styrelse, men det är inte bara jag som bestämmer vad bolaget ska titta på, det finns också andra stora ägare.

Vill ni att det görs en utredning?

– För mig är det ingen nackdel om det görs det.

Varför tar ni inte upp frågan och driver den i styrelsen? ➔

SALUS ANSVAR

– Det här kommer att komma på tal i styrelsen. Min förhoppning med en sådan utredning är förstås att man ska kunna lägga det som varit bakom sig och gå framåt. På det viset skulle det kunna vara bra för bolaget att ha en offensiv hållning i frågan. Men det ska göras inom bolaget. Det ska inte bekostas av Sveriges läkarförbund, som motionen yrkar på.

Kommer du att verka inom Salus Ansvars styrelse för att det blir en sådan utredning?

– Jag kan se att det kanske

är läge att göra en sådan utredning. Det har varit en del diskussioner i styrelsen och jag får se vad som händer. Jag vet ju inte exakt hur övriga i styrelsen förhåller sig i den här frågan.

Hur går det med överflyttningen från livbolaget till SEB Trygg Liv?

– Det går jättebra. Sista siffran jag såg var för några veckor sedan. Då hade bara 60 tackat nej, och många tusen har erbjudits överflyttning. 90 procent har accepterat flytten direkt.

Varför såldes inte livbolaget?

– Det beror på hur bolaget såg ut. Det hade nog inte ens gått att ge bort.

Du har bara suttit i Salus Ansvars styrelse ett år, men det mesta som hänt ligger mycket längre tillbaka i tiden.

– Som VD finns det ju vissa frågor man inte vill ärva, och det här är väl en typisk sådan.

Text: **Jan Lindroth**
reporter, Affärsvärlden
Foto: **Urban Orzolek**

Egendomliga turer kring Salus Ansvar Liv

Bakom motionen till Läkarförbundets fullmäktige om att tillsätta en utredning av hur livbolaget egentligen skötts inom Salus Ansvar-koncernen finns både en synnerligen dålig utveckling för sparkapitalet och en rad frågetecken kring förhållandet mellan ägaren Salus Ansvar och livbolaget.

Salus Ansvar Liv är ett så kallat ömsesidigt livförsäkringsbolag där kapitalet ägs av spararna. Men själva bolaget som sköter hanteringen och administrationen ägs till 100 procent av Salus Ansvar, som i sin tur är börsnoterat. Svenska regler och praxis har hindrat sparare från att flytta kapital från en förvaltare till en annan, vilket gjort att de svenska livbolagen främst konkurrerat om nya sparare.

Samtidigt är ägarna av livbolag förbjudna att ta ut utdelning från livbolagen, vilket gjort att det under årens lopp dykt upp mer eller mindre kreativa försök från moderbolagens sida att ändå på något sätt »mjölka kossan».

Mest känt är Skandia, där försäljningen av kapitalförvaltningen ifrågasattes, liksom hur det gick till när Skandias livbolag köpte Skandias kontorsfastighet. För närvarande pågår det en process mellan Skandia och Skandia Liv. Spararna i Skandia Liv förbereder också en grupp-

Salus Ansvar och det helägda livbolaget köpte gemensamt sakbolaget Ansvar, som sedan gick i konkurs.

lan. Även i andra livbolag har det förekommit framför allt internaffärer som kritiserats för att missgynna spararna i livbolagen.

Mellan Salus Ansvar och det helägda livbolaget gäller det kanske främst köpet av det gemensamma köpet av sakbolaget Ansvar, som sedan gick i konkurs, försäljningen av kapitalförvaltningen samt hur den skötts och upphandlats samt en del fastighetsaffärer där livbolaget verkar ha köpt och ägt lägenheter, som sedan använts av moderbolaget i personalpolitiskt syfte.

Dessutom har styrelsen i livbolaget tidigare varit i stort sett dominerad av personer från moderbolaget eller med bindningar till ägarna av moderbolaget.

Regeringen håller på med ett lagförslag som sannolikt kommer att förbjuda dagens system med ömsesidiga livbolag på grund av de problem som varit med sammanblandning mellan moderbolag och livbolag.

Liksom en del andra livbo-

lag var Salus Ansvar Liv tungt i aktier i slutet av 1990-talet, vilket förstas gav bra avkastning men också innebar en hög risk som inte riktigt går ihop med ett livbolag. En trög reaktion på börsrasen gjorde sedan att den så kallade konsolideringsgraden blev så låg att återbäring måste tas tillbaka och att bolaget inte ens skulle mäkta med den garanterade avkastningen på 3 procent, bland annat på grund av ett lågt ränteläge. Med för låg konsolideringsgrad får livbolag investera bara i säkra räntepapper som statsobligationer.

Den variant som erbjuds spararna i Salus Ansvar Liv i SEB Trygg Liv Nya skiljer sig främst genom att det inte finns någon garanterad avkastning. Det ger oftast friare placeringsmöjligheter och förhoppningsvis över tiden en bättre avkastning. I ett av alternativen finns dock en inbyggd dämpare som gör att värdet på det man sparar inte kan gå under 90 procent.

Jan Lindroth

Svensk läkare tf generaldirektör för WHO

Dr Lee Jong-wook, generaldirektör för FNs Världshälsoorganisation, WHO, avled oväntat på sjukhus den 22 maj efter att han drabbats av hjärnblödning. Han blev 61 år.

Vårdminister Ylva Johansson kommenterar hans bortgång: – Dr Lee Jong-wooks bortgång är en stor förlust för det globala hälsoarbetet. Dr Lee var en drivande och engagerad generaldirektör för WHO.

Dödsfallet sammanföll med att WHOs generalförsamling var samlad i Genève.

Den svenske läkaren Anders Nordström är nu tillförordnad generaldirektör. När detta tillkännagavs uppstod »en mycket uppjagad diskussion» i generalförsamlingen. Det berättar Eva Nilsson Bågenholm, Läkarförbundets ordförande, på plats i Genève.

Vem som ska träda in vid en sådan här situation finns inte reglerat i WHOs stadgar. Anders Nordström är en av WHOs flera biträdande generaldirektörer och utsågs 2003 av Lee Jong-wook att vid behov träda in i hans ställe, något som inte var allmänt känt.

– Det jag har hört om honom är att han är en omtyckt, drivande och duktig person. Jag tycker lite synd om honom för att han har hamnat i den här situationen, säger Eva Nilsson Bågenholm.

Anders Nordström är läkarutbildad vid Karolinska institutet i Solna. Innan han kom till WHO arbetade han för den svenska biståndsmyndigheten Sida under tolv år och dessförinnan för Röda korset i Kambodja.

Elisabet Ohlin

Allvarliga brister i säkerhet inom akutvården

Var tredje anställd inom akutvården har blivit utsatt för våld eller hot om våld, visar en undersökning som Arbetsmiljöverket har gjort.

Verket riktar skarp kritik mot att arbetsgivarna inte efterlever sina skyldigheter att kartlägga, bedöma och åtgärda risker. Bristerna består i dåligt kontrollerade larm, bristfällig rapportering vid incidenter och att rutiner i händelse av våld saknas i arbetsmiljön hos akut- och ambulanspersonal. I dag har man bland annat problem med att personal fotograferas med mobiltelefonkameror i samband med hot.